

POSTANOWIENIE

Dnia 11 kwietnia 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Herbert Szurgacz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Zbigniew Myszka

SSN Andrzej Wróbel

w sprawie z powództwa Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w M.
przeciwko A. S.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 11 kwietnia 2007 r.,

zażalenia strony powodowej na postanowienie Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych [...]

z dnia 16 listopada 2006 r.,

uchyla zaskarżone postanowienie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 16 listopada 2006 r. Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w W. odrzucił apelację strony powodowej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w M. od wyroku Sądu Rejonowego - Sądu Pracy w T. z dnia 27 lipca 2006 r. W uzasadnieniu Sąd wskazał, iż apelacja została wniesiona przez pełnomocnika powoda, który uiścił opłatę podstawową od apelacji w wysokości 30 zł, winien zaś był uiścić opłatę stosunkową liczoną od podanej

wartości przedmiotu zaskarżenia. Sąd wskazał, iż z treści art. 96 ust. 1 pkt 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w sposób jednoznaczny wynika, że nie mają obowiązku uiszczania kosztów sądowych pracownik wnoszący powództwo lub strona wnosząca odwołanie do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem art. 35 i 36. Sąd wskazał, iż w sprawach z zakresu prawa pracy, w których powodem jest pracodawca – zastosowanie znajduje art. 13 powołanej ustawy, który określa, iż opłatę stosunkową pobiera się w sprawach o prawa majątkowe i wynosi ona 5% wartości przedmiotu sporu lub przedmiotu zaskarżenia, jednak nie mniej niż 30 zł i nie więcej niż 100.000 zł.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył pełnomocnik strony powodowej. W uzasadnieniu wskazał, iż usytuowanie art. 35 w rozdziale 3 ustawy dotyczącym spraw z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych wskazuje jednoznacznie, że jest on przepisem szczególnym w stosunku do art. 13 zawartego w przepisach ogólnych ustawy. Okoliczność, że przepis art. 96 ust. 1 pkt 4 przewiduje zwolnienie pracownika (powoda) od obowiązku ponoszenia kosztów sądowych nie oznacza wcale, że przepis art. 35 § 1 ustawy stosuje się wyłącznie do pracowników będących powodami. Powiązanie art. 96 ust. 1 pkt 4 z art. 35 § 1 ustawy ma w ocenie skarżącego tylko takie znaczenie, że w zależności od przedmiotu sporu pracownik zwolniony od obowiązku uiszczania kosztów sądowych w całości, w razie wniesienia apelacji jest obowiązany do uiszczenia opłaty podstawowej albo ponoszenia opłaty w pełnej wysokości w wypadku spraw, których wartość przedmiotu sporu lub zaskarżenia przekracza 50.000 zł. To zaś nie przesądza, że art. 35 § 1 powołanej ustawy nie ma zastosowania do powodów pracowników wnoszących apelację od niekorzystnych dla nich rozstrzygnięć sądowych. Skarżący wskazał także, że jeżeli nawet ustawa wprost nie stanowi, że art. 35 § 1 ustawy dotyczy powodów będących pracodawcami to i tak należy uznać, że ma zastosowanie do tej kategorii powodów ze względu na usytuowanie tego przepisu w rozdziale dotyczącym spraw z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, a więc w przepisach szczególnych.

Wskazując na powyższe wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Istota sprawy sprowadza się do odpowiedzi na pytanie, czy pracodawca winien uiścić opłatę podstawową w kwocie 30,00 zł od apelacji - art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 z późn. zm.), czy opłatę stosunkową - art. 13 tej ustawy, w sprawach z zakresu prawa pracy, z powództwa pracodawcy, przy wartości przedmiotu zaskarżenia nie przewyższającej 50.000,00 zł ?

Kwestia powyższa była już rozpoznawana przez Sąd Najwyższy, który w uchwale z dnia 9 stycznia 2007 r. II PZP 5/06 wskazał, iż w sprawie z zakresu prawa pracy, w której wartość przedmiotu sporu nie przekracza 50.000 zł od apelacji pozwanego pracodawcy pobiera się opłatę podstawową w kwocie 30 zł (art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.). W uzasadnieniu uchwały Sąd Najwyższy wskazał, iż argumenty semantyczne i logiczne jednoznacznie wskazują, że opłata sądowa obciążająca pracodawcę od apelacji w sprawie z zakresu prawa pracy, w której wartość przedmiotu sporu nie przewyższa 50.000 zł, została w art. 35 ust. 1 określona w sposób zupełny. Przepisu tego nie należy zatem wiązać z art. 96 ust. 1 pkt 4 ustawy, regulującym zupełnie inną kwestię z dziedziny kosztów sądowych, a mianowicie zwolnienie od kosztów pracownika wnoszącego powództwo. Artykuł 96 ust. 1 pkt 4, stanowiący fragment tytułu IV "Zwolnienie od kosztów sądowych", odnosi się tylko do jednej ze stron postępowania w sprawach z zakresu prawa pracy (do pracownika) i tylko do sytuacji, w której występuje on w roli powoda. W zakresie spraw majątkowych przepis ten stanowi podmiotowy wyjątek o charakterze względnym od reguły wyrażonej w art. 3 ust. 1 ustawy, gdyż – w sprawach z zakresu prawa pracy – zwolnienie od kosztów sądowych pracownika występującego w roli powoda nie obejmuje pism, do których odnosi się art. 35 ust. 1 zdanie pierwsze. Oznacza to, że w każdej sprawie z zakresu prawa pracy, a więc także w tej, w której pracownik wystąpił z powództwem, również on nie jest zwolniony od opłaty podstawowej w wysokości 30 zł od apelacji, zażalenia, skargi kasacyjnej oraz skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem

prawomocnego orzeczenia. Nie jest zwolniony od kosztów sądowych także w sprawach o wartości przedmiotu sporu wyższej niż 50.000 zł (por. art. 35 ust. 1 zdanie drugie). Z przepisu stanowiącego, że pracownik wnoszący powództwo nie ma obowiązku uiszczenia kosztów sądowych, z zastrzeżeniem art. 35, wynika tylko to, że pracownik inicjujący sprawę nie ponosi innych opłat niż ujęte w art. 35 ust. 1.

Jest zatem oczywiste, jak podkreślił Sąd Najwyższy w powołanej uchwale, że art. 35 ust. 1 nie dotyczy zwolnienia od kosztów sądowych, lecz określenia opłat (wysokości opłat) od niektórych środków zaskarżenia i odnosi się do każdej strony – w rozumieniu art. 7 ustawy – występującej w sprawie z zakresu prawa pracy. Powiązanie art. 35 ust. 1 z art. 7 stanowi podstawę do wniosku, że jeżeli z przepisu nie wynika jednoznacznie, iż odnosi się tylko do określonych uczestników postępowania w określonym rodzaju spraw, to odnosi się do każdego uczestnika postępowania sądowego. Z art. 35 ust. 1 ustawy nie można natomiast wnioskować, że opłata podstawowa wymagana jest tylko od jednej strony (zwolnionej od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych), gdyż do takiej konkluzji mogłoby prowadzić wyłącznie założenie, iż powództwo pracownika wolne jest od opłaty podstawowej, a pracodawcę – dlatego, że nie został objęty zwolnieniem – zawsze obciąża opłata, która dla spraw o prawa majątkowe jest opłatą stosunkową (art. 13 ustawy). Konkluzja taka jest nie do przyjęcia, zważywszy na konstrukcję ustawy o kosztach, z której wynika, że w każdej sprawie o prawa majątkowe z zakresu prawa pracy, także wszczętej przez pracownika, zgodnie z zasadą wynikającą z art. 3 ust. 2 pkt 2, każde pismo objęte jest obowiązkiem uiszczenia opłaty sądowej określonej w art. 13, czyli opłaty stosunkowej, wynoszącej 5 % wartości przedmiotu sporu lub przedmiotu zaskarżenia, jednak nie mniej niż 30 złotych i nie więcej niż 100.000 złotych. Wyjątek od tej opłaty, stanowiącej zasadę, ustanawia art. 96 ust. 1 pkt 4, który zwalnia pracownika od opłaty od pozwu w wysokości opłaty stosunkowej, natomiast w odniesieniu do pracodawcy wnoszącego powództwo takiego wyjątku brak.

Sąd Najwyższy podkreślił, że art. 35 ust. 1 nie przewiduje opłaty innej niż podstawowa, która – w myśl art. 14 – przewidziana jest wyłącznie wówczas, gdy przepisy nie przewidują opłaty stałej, stosunkowej lub tymczasowej. Z tych względów w omawianym wypadku opłata stosunkowa w ogóle nie wchodzi w grę.

Wskazał także, iż od chwili wejścia w życie ustawy o kosztach sądowych z dnia 28 lipca 2005 r. postępowanie w sprawach z zakresu prawa pracy nie jest wolne z mocy ustawy od opłat sądowych, obie strony postępowania zarówno pracownik jak i pracodawca obowiązane są do uiszczania opłat sądowych tyle, że są to tylko opłaty od pism przewidzianych w art. 35 ust. 1 ustawy.

Powołana uchwała odnosi się wprawdzie do stanu faktycznego, w którym stroną pozwaną jest pracodawca, jednak argumentacja zawarta w uzasadnieniu uchwały pozwala na stwierdzenie, że znajduje ona zastosowanie także do sytuacji, w której stroną pozwaną jest pracownik.

Sąd Najwyższy w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę w całej rozciągłości podziela rozstrzygnięcie dokonane w powołanej uchwale.

Mając powyższe na względzie orzeczono jak w sentencji postanowienia.